

Deelname Eems Dollard Regio

Behandelaar	Nick Bruins afdeling Bouwen en Wonen (0593)539301
Portefeuillehouder	Burgemeester Broertjes
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad
Overleg gepleegd met	☒ financieel adviseur AZ - Henk Heijnen ☐ personeelsconsulent AZ ☒ directieondersteuning, medewerker bestuur en juridische zaken AZ - Allard Gunnink, Durk Reitsma ☐ afdeling ☒ naam medewerker - Christiaan Viersen, Rob Knevel, Evy Goessen ☒ inspraak/adviesorgaan EDR, Recreatieschap Drenthe, SNN, Provincie Drenthe

Toelichting

Voorstel

De gemeente Midden-Drenthe ziet het belang van Europese subsidies als extra financieringsbron om projecten in de gemeente te realiseren. Het is dus belangrijk om goed op de hoogte zijn van de kansen en mogelijkheden. In het stelsel van Europese subsidies komt er met ingang van 1 januari 2014 een verandering. De gemeente kan onder andere via de provincie en soms via SNN aanvragen doen. Daarnaast kunnen voor diverse programma's ook direct in Brussel aanvragen gedaan worden. Daar is specifieke kennis en mankracht voor noodzakelijk. Deze specifieke kennis en kunde heeft de gemeente logischerwijs (nog) niet in huis. Om ons hiermee te helpen heeft de gemeente de afgelopen jaren een pilot gedraaid met het Europa Subsidie Punt (ESP) als tussenpersoon bij het verkrijgen van Europese Subsidies. Het ESP is een relatief nieuwe organisatie en bestaat uit de aangesloten Drentse gemeenten. Geconcludeerd kan worden dat deze samenwerking ons niet heeft gebracht wat we verwacht hadden, daarom is de samenwerking per 1 januari 2013 beëindigd.

Een andere optie is aansluiten bij de Eems Dollard Regio (EDR). Dit samenwerkingsverband bestaat al geruime tijd en is met name georiënteerd op projecten die gezamenlijk worden ingediend door zowel een Duitse als een Nederlandse partner. De EDR zit 'aan tafel' bij het ontwikkelen van de nieuwe subsidieprogramma's voor 2014 en verder en dit biedt kansen en mogelijkheden. Na diverse bestuurlijke en ambtelijke gesprekken met de Eems Dollard Regio (EDR) wordt geopteerd ons hierbij aan te sluiten om zo een relatie met Europa op te bouwen en ons kennisniveau te vergroten.

Wat is de EDR?

De EDR is de noordelijkste Europese grensregio langs de Nederlands-Duitse grens en werd in 1977 opgericht. Gezien de internationale overeenkomst (Trb. 1991, nr. 102) tussen Nederland, de Bondsrepubliek, Niedersachsen en Nordrhein-Westfalen over

grensoverschrijdende samenwerking en gelet op de internationale wens om ook in de toekomst grensoverschrijdende samenwerking op regionaal niveau en plaatselijk niveau te bevorderen en te realiseren is de gemeenschappelijke regeling Openbaar lichaam Eems Dollard Regio ingesteld.

Het kantoor is gevestigd in Bad Nieuweschans. HET EDR-gebied ligt met een totale oppervlakte van 20.166 km² voor circa 56% op Nederlandse en voor 44% op Duits grondgebied. Deze oppervlakte is goed voor ruim 43% van het Duits-Nederlandse grensgebied. In het noorden grenst de EDR aan de Noordzee, in het zuiden aan het gebied van de EUREGIO. Het programmagebied omvat de provincies Drenthe, Groningen en Friesland en in Duitsland de deelstaat Niedersachsen. De EDR is uitgegroeid tot een Nederlands-Duits ontmoetingscentrum waar grensoverschrijdende netwerkbijeenkomsten en andere activiteiten plaatsvinden en grensoverschrijdende projecten met Europese subsidies gecoördineerd worden.

Sinds 1977 functioneert de EDR als grensoverschrijdend openbaar lichaam op basis van het Verdrag van Anhalt. De EDR telt ongeveer 100 leden. De leden zijn voornamelijk publiekrechtelijke organisaties in de provincies Drenthe, Groningen en Friesland, alsmede uit Ostfriesland, het Emsland, de regio Cloppenburg en aangrenzende gebieden. In de loop der tijd is er een netwerk ontwikkeld van Nederlandse en Duitse samenwerkingspartners. Bij de nauwer en intensiever wordende samenwerking vormen verschillen qua wetgeving de grootste barrière, daarnaast bemoeilijken de verschillende culturen en omgangsvormen de samenwerking. De EDR heeft zich een plaats weten te veroveren als eerste adres voor alle vragen met betrekking tot de grensoverschrijdende samenwerking in de regio. Ook in de toekomst moeten de voordelen van een aaneengroeïend Europa worden erkend en benut.

Sinds de oprichting wijst de EDR aan beide zijden van de grens op de gemeenschappelijke belangen onder andere op het gebied van ruimtelijke ordening, infrastructuur, bevordering van regionale economie, toerisme en cultuur. De EDR wil echter vooral aanzetten tot contacten tussen bevolking aan beide kanten van de grens en deze contacten intensiveren en verdiepen. Om deze doelstellingen te realiseren staan de EDR financiële middelen ter beschikking. De basis voor de financiering van de werkzaamheden van de EDR wordt gevormd door de bijdragen van leden. Daarnaast wordt de EDR ter bevordering van grensoverschrijdende samenwerking financieel ondersteund door de provincies Groningen, Drenthe, Friesland en de deelstaat Niedersachsen. En tot slot wordt de realisatie van de doelstellingen nog eens aanzienlijk versneld doordat de Europese Unie in het kader van INTERREG-programma's subsidies verstrekt. De speerpunten van de bevordering zijn economie, technologie en innovatie, duurzame regionale ontwikkeling alsook integratie en maatschappij.

De EDR heeft de taak, de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar deelnemers te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Dat gebeurt op allerlei beleidsterreinen van de gemeente. De EDR adviseert deelnemers, burgers, ondernemers, verenigingen en overheden bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen.

Deelnemen aan het EDR kan door middel van een schriftelijke aanvraag door een besluit van de raad tot toetreding aan het EDR. (paragraaf 4 van de gemeenschappelijke regeling). Van de deelnemers wordt een jaarlijkse bijdrage geheven die gerelateerd is aan het inwonertal. (paragraaf 11 van de gemeenschappelijke regeling).

Beoogd effect

Het versterken van de Europese betrekkingen en contacten (netwerk en belangenbehartiging), het verspreiden van het Europese gedachtegoed en daarnaast een instrument om optimaler gebruik te kunnen maken van Europese subsidies. Deelname aan de EDR vormt de basis voor het succesvol aanvragen van Europese subsidies vanaf 2013.

Hierbij moet de kanttekening worden geplaatst dat Europese Subsidies projectmatig worden aangevraagd bij Europese fondsen. Indien er geen projecten worden aangevraagd: dan ook geen subsidie. Ambtelijke ondersteuning om projecten te ontwikkelen en coördineren zal worden

verleend vanuit de werkgroep Europa bestaande uit ambtenaren van de afdeling Bouwen en Wonen.

Welke directe voordelen vloeien voort uit het lidmaatschap van de EDR?

In 1991 is de Europese Unie begonnen met het communautair initiatief INTERREG. De EDR heeft sindsdien samen met de leden en betrokken partners succesvol operationele programma's ingediend, die zijn goedgekeurd door de Commissie. Met EU middelen ter hoogte van in totaal circa 75 miljoen euro en nationale cofinancieringsmiddelen (ing. 15 miljoen euro van Nederlandse deelnemers en 15 miljoen van Duitse deelnemers) alsmede de regionale eigen bijdrage is in de eerste drie INTERREG programma's in bijna 150 grensoverschrijdende projecten ongeveer 200 miljoen euro geïnvesteerd. Hierdoor heeft de grensoverschrijdende samenwerking en de economische ontwikkeling in de regio een flinke impuls gekregen.

Momenteel is men bezig met de uitvoering van het INTERREG IV A-programma. De Europese Commissie heeft voor dit programma in totaal 138 miljoen euro aan subsidiemiddelen beschikbaar gesteld. Circa 38 miljoen hiervan komt ten goede van de EDR. De subsidiering richt zich op:

- De prioriteiten economie, technologie en innovatie (60%);
- De prioriteiten duurzame ontwikkeling, regionale ontwikkeling, integratie en maatschappij;
- Aansluitend concentreert de subsidie zich vooral op de thema's en projecten die strategisch belangrijk zijn voor de regio (energie, landbouw, maritieme bedrijvigheid en sensortechnologie).

De EDR betekent voor Midden-Drenthe een netwerkpartner om Europese subsidies voor projecten binnen te halen met een economische impuls voor de gemeente, danwel een innovatief of duurzaam karakter. Tevens biedt de EDR door het uitgebreide netwerk van partners en de jarenlang opgebouwde kennis kansen en mogelijkheden die Midden-Drenthe logischerwijs momenteel nog niet heeft.

De afgelopen jaren zijn projecten ontwikkeld en voorbereid die ertoe bijdragen de concurrentiepositie van het grensgebied versterkt wordt. De gemeente Midden-Drenthe is in het kader van INTERREG geen grensgebied, maar bij de praktische realisering van de programma's is dit echter nauwelijks van invloed, omdat de strategische thema's en projecten zich uitstrekken over het hele gebied Noord-Nederland. Projectpartners komen in aanmerking voor dezelfde subsidiepercentages als de partners uit de gemeenten direct aan de grens.

Toetreding tot de EDR is een lange termijninvestering in een netwerk waaruit nieuwe mogelijkheden kunnen komen die anders wellicht niet bekend waren en waarin zelf initiatieven aangedragen kunnen worden die ontwikkeld kunnen worden.

Op korte termijn zijn er nog mogelijkheden om kleine projecten aan te dragen voor het project 'Netwerk', om ervaring uitwisseling tussen Duitse en Nederlandse gemeenten te stimuleren. Projecten die hiervoor op korte termijn aangedragen kunnen worden zijn de Open Bedrijven Dagen, het organiseren van een grensoverschrijdende Fiets4Daagse en het gezamenlijk ontwikkelen van toeristische thema arrangementen. Tevens biedt het aflopen van de INTERREG IV periode in 2013 nog kansen. Eventuele reserveringen niet (geheel) geclaimd zijn komen vrij en kunnen ingezet worden voor projecten die op de plank klaarliggen. Hierover houdt de werkgroep Europa nauw contact met de EDR.

Daarnaast zal voor de andere subsidie mogelijkheden een netwerk gecreëerd moeten worden welke grote is dan enkel EDR. Via de provincie Drenthe en SNN kunnen we de andere subsidiestromen bereiken. Het geld van de programma's is nu op, maar de nieuwe periode 2014-2020 biedt nieuwe kansen. 2013 kan gebruikt worden om een netwerk te creëren om vanaf 2014 aanspraak te maken op de andere subsidiestromen; INTERREG, ESF en EFRO.

Personele en bestuurlijke consequenties

Naast de jaarlijkse bijdrage van ongeveer 3.400 euro per jaar moeten interne uren worden vrijgemaakt om de contacten te onderhouden, projecten aan te dragen en deel te nemen aan thema en netwerkbijeenkomsten. Ambtelijk zijn de beleidsmedewerkers Economische Zaken, Recreatie & Toerisme en Milieu betrokken bij de werkgroep Europa met als ambtelijke opdrachtgever de leidinggevende van de afdeling Bouwen en Wonen. Er wordt uitgegaan van een gemiddelde besteding van 8 uur per week. Binnen de afdeling Bouwen en Wonen moet dit kunnen worden opgevangen door een interne verschuiving van taken.

Er moeten twee vertegenwoordigers worden aangewezen voor de EDR-raad. Het eerste lid moet uit het college van Burgemeester en Wethouders komen. De tweede persoon is naar keuze met in achtneming van art. 13.1 WGR. Op basis hiervan kan de tweede vertegenwoordiger uit het college kunnen komen.

Financiën en risico

De kosten bedragen jaarlijks ongeveer 3.400 euro (peil 2012). De kosten worden voor het jaar 2013 gedekt door de reservering voor Europa in de bestedingswensen (FCL 82030 onder nummer 34599). Voor Europa is 10.000 euro opgenomen. Voor de volgende jaren moet deze bijdrage structureel worden om de jaarlijkse bijdrage aan de EDR te kunnen betalen en om actief te kunnen participeren. Voor 2013 wordt het overige gereserveerde bedrag overgeheveld naar het budget economische zaken FCL 87020. Het budget blijft specifiek voor Europa. Bij de bestedingswens voor 2014 zal het budget voor Europa structureel worden opgevoerd. De inzet van mensen worden gevonden door verschuiving van werkzaamheden binnen de organisatie (afdeling Bouwen en Wonen).

Van de deelnemende gemeenten worden jaarlijks bijdragen geheven die gerelateerd zijn aan hun inwonertallen (paragraaf 11, sub 1). Voor 1 - 10.000 inwoners € 0,18 per inwoner, van 10.001 - 20.000 inwoners € 0,08 per inwoner en vanaf 20.001 inwoners € 0,056 per inwoner.

Er geldt een opzegtermijn voor het opzeggen van het deelnemerschap van twee jaar (paragraaf 15, sub 1). De deelname eindigt dan op 31 december van het derde jaar dat volgt op de verklaring tot uittreding (paragraaf 4, sub 3). De uitgetreden deelnemers zijn evenredig aansprakelijk voor alle tot hun uittreden ontstane verplichtingen van de gemeenschappelijke regeling naar de voor de periode van de laatste vijf jaar voor het uittreden gemiddelde bijdrage van het onder paragraaf 11 genoemde. (paragraaf 15, sub 3).

Vervolg

Via een brief een schriftelijke aanvraag met een besluit van de raad tot toetreding aan het EDR verturen. We kunnen dan op zijn vroegst toetreden per 1 juni 2013. Na toetreding van de gemeente Midden-Drenthe aan de EDR actief communiceren met de bevolking en ondernemers van Midden-Drenthe en aan de slag met de werkgroep Europa om de eerste mogelijkheden concreet te maken. Eind 2014 volgt een evaluatie van de eerste concrete resultaten. We hopen dan via de EDR aanspraak te kunnen maken op het 2014-2020 programma. Daarnaast willen we uit het project Netwerk en niet geclaimde reserveringen een aandeel inzetten in onze gemeente.